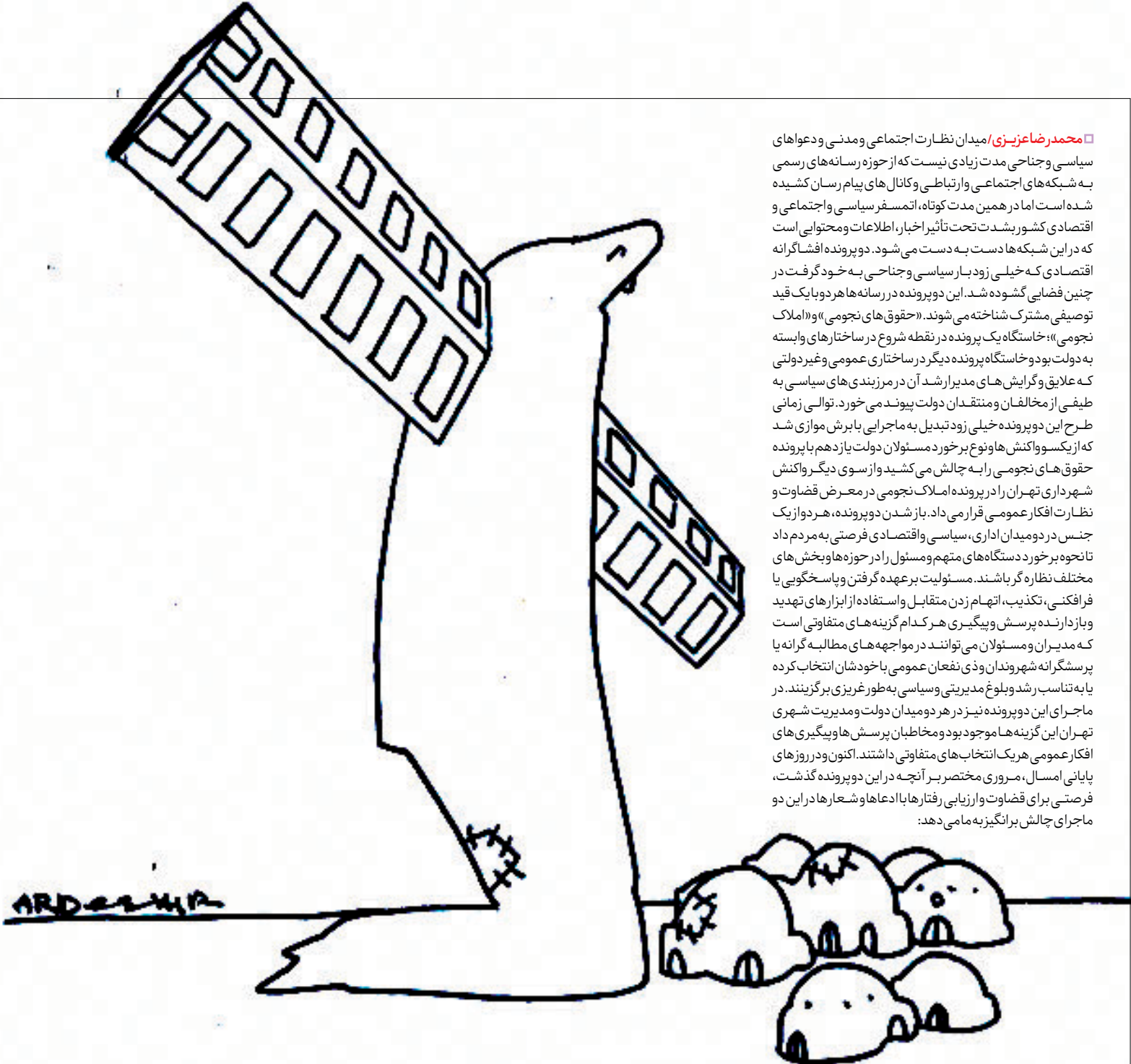

□ **محمد رضا عیززی** / میدان نظارت اجتماعی و مدنی و دعاوهای سیاسی و جناحی مدت زیادی نیست که از حوزه رسانه‌های رسمی به شبکه‌های اجتماعی و ارتباطی و کانال‌های پیام‌رسان کشیده شده است اما در همین مدت کوتاه، اتمسفر سیاسی و اجتماعی و اقتصادی کشور بشدت تحت تأثیر اخبار، اطلاعات و محتوایی است که در این شبکه‌ها دست به دست می‌شود. دوبرونده افشاگرانه اقتصادی که خیلی زود بار سیاسی و جناحی به خود گرفت در چنین فضایی گشوده شد. این دوبرونده در رسانه‌ها هر دو بایک قید توصیفی مشترک شناخته می‌شوند. «حقوق‌های نجومی» و «املاک نجومی»؛ خاستگاه یک پرونده در نقطه شروع در ساختارهای وابسته به دولت بود و خاستگاه پرونده دیگر در ساختاری عمومی و غیردولتی که علق و گرایش‌های مدیرانش آن در مرزبندی‌های سیاسی به طیفی از مخالفان و منتقدان دولت پیوند می‌خورد. توالی زمانی طرح این دوبرونده خیلی زود تبدیل به ماجرای با برش موازی شد که از یکسو واکنش‌ها و نوع برخورد مسئولان دولت با زدهم با پرونده حقوق‌های نجومی را به چالش می‌کشید و از سوی دیگر واکنش شهرداری تهران را در پرونده املاک نجومی در معرض قضاوت و نظارت افکار عمومی قرار می‌داد. باز شدن دوبرونده، هر دو از یک جنس در دو میدان اداری، سیاسی و اقتصادی فرصتی به مردم داد تا نحوه برخورد دستگاه‌های متهم و مسئول رادر حوزه‌ها و بخش‌های مختلف نظاره‌گر باشند. مسئولیت برعهده گرفتن و پاسخگویی با فرافکنی، تکذیب، اتهام زدن متقابل و استفاده از ابزارهای تهدید و بازدارنده پرسش و پیگیری هر کدام گزینه‌های متفاوتی است که مدیران و مسئولان می‌توانند در مواجهه‌های مطالبه‌گرانه یا پرسشگرانه شهروندان و ذی‌نفعان عمومی با خودشان انتخاب کرده یا به تناسب رشد و بلوغ مدیریتی و سیاسی به‌طور غریزی برگزینند. در ماجرای این دوبرونده نیز در هر دو میدان دولت و مدیریت شهری تهران این گزینه‌ها موجود بود و مخاطبان پرسش‌ها و پیگیری‌های افکار عمومی هر یک انتخاب‌های متفاوتی داشتند. اکنون در روزهای پایانی امسال، مروری مختصر بر آنچه در این دوبرونده گذشت، فرصتی برای قضاوت و ارزیابی رفتارها با ادعاها و شعارها در این دو ماجرای چالش برانگیز به مامی دهد:

فرجام متفاوت دو «نجومی»

آسیب‌شناسی و مهار حقوق‌های کلان، سریع بود اما برخورد با املاک نجومی همچنان در سطح باقی مانده است

برخورد همراهِ با اصلاح رویه
دولت علاوه بر قطع همکاری و برکناری مدیرانی که حقوق غیرمتعارف گرفته بودند، آسیب‌شناسی و اصلاح ساختارها و قوانین موجود را با هدف پیشگیری از وقوع چنین سوءاستفاده‌هایی در دستور کار خود قرار داد. وزیر اقتصاد با صدور ابلاغیه‌ای پرداخت تسهیلات به مدیران و کارکنان برخی سازمان‌ها را ممنوع کرد.
هیأت وزیران هم به پیشنهاد هیأت امنای صندوق توسعه ملی و به استناد اصل ۱۳۸ قانون اساسی، آیین‌نامه مالی، معاملاتی، اداری و استخدامی صندوق توسعه ملی را اصلاح کرد.
اسحاق جهانگیری معاون اول رئیس‌جمهوری در تاریخ ۹۵/۳/۲۵ با ارسال نامه‌ای به رهبر معظم انقلاب اسلامی با یادآوری اهتمام و عزم جدی دولت برای رسیدگی و سامان بخشی و اصلاح قوانین و مقررات تبعیض‌آمیز و رفع کاستی در مقررات و نیز پایان دادن به بی‌انضباطی‌ها و برخورد جدی با تخلفات، از رهبر معظم انقلاب درخواست کرده به منظور حمایت از مدیران پاک‌دست و قانع و حفظ منابع انسانی و پرهیز از رواج حس بی‌اعتمادی به نظام مدیریت کشور در میان مردم (به دلیل برخی کاستی‌های مزمن و دیرینه) که مغایر امنیت ملی و منافع عمومی جامعه است، رهنمودی مبنی بر لزوم همکاری و مشارکت همه دستگاه‌ها و نهادهای عمومی کشور یا دولت در این مبارزه جدی و پرهیز از ترویج و اشاعه رفتارهای تحریک‌کننده و برخی

تبدیل به ماجرای سریالی شده بود که همچنان ادامه داشت. فیش‌ها در سایت‌ها یا شبکه‌ها و اپلیکیشن‌های پیام‌رسان منتشر می‌شد و آنگاه رسانه‌های نام‌ونشان دار جناح مخالف دولت به آن‌ها می‌پرداختند.
توپ فیش‌های حقوقی خیلی زود وارد میدان شبکه بانکی شد و انتشار فیش حقوقی علی‌صدقی مدیرعامل بانک رفاه کارگران، سوژه‌تازه رسانه‌ها شد. علاوه بر کنار رفتن علی‌صدقی مدیرعامل بانک رفاه کارگران، سه مدیرعامل بانک در یک روز برکنار شدند چرا که بررسی‌ها در شبکه بانکی نشان داد مدیران عامل بانک‌های صادرات، ملت و قرظ الحسنه مهربانان حقوق‌هایی غیرمتعارف دریافت می‌کرده‌اند و به همین خاطر نیز ناگزیر از سمت خود استعفا کردند. موج فیش‌های حقوقی حالا دیگر تبدیل به سونامی شده بود. دولت اما در برخورد با این سونامی نه خبرها را تکذیب می‌کرد و نه انتشار دهندگان را به شکایت و پیگیری قضایی تهدید می‌کرد. آنچه که موضع دولت بود پیگیری جدی بدون هیچ اغماض، بررسی و آسیب‌شناسی این پدیده و بستن منافذ قانونی و اداری برای سوءاستفاده مدیران از اختیارات خود جهت منافع اقتصادی بود. در ادامه این سونامی، صفدر حسینی رئیس هیأت عامل صندوق توسعه ملی در پی افشای حقوق ماهانه ۵۷ میلیون تومانی ناگزیر از استعفا شد که با تشکیل سریع جلسه هیأت امنای ریاست شخص روحانی با این استعفا و استعفا سایر اعضای هیأت عامل صندوق توسعه ملی موافقت شد.

دومینوی فیش‌های نجومی و برکناری و استعفای مدیران
ماجرای حقوق‌های نجومی در اردیبهشت ماه و در هفته‌های آغازین کاری سال ۱۳۹۵ با انتشار فیش‌های حقوقی مدیران بیمه مرکزی در فضای مجازی کلید خورد. یک هفته پس از آن که صدها خبر مربوط به فیش‌های نجومی، سایت‌ها، کانال‌های تلگرامی، اینستاگرام و ویس بوک را پر کرده بود و رسانه‌های مخالف دولت حمله گسترده‌ای را علیه دولت با محوریت این سوژه آغاز کرده بودند، وزارت امور اقتصاد و دارایی با انتشار اطلاعیه‌ای نتیجه بررسی‌های کمیته ویژه مربوط به این موضوع را منتشر کرد. براساس اعلام این کمیته، مستندات موجود نشان می‌داد آنچه در رسانه‌ها به عنوان حقوق‌های «چند ده میلیون تومانی» از آن یاد شده است، برداشتی نادرست بوده و در تمام سال‌های ۱۳۹۲ تاکنون متوسط پرداخت مدیران بیمه مرکزی رقمی معادل یک پنجم تا یک دهم مبلغی بوده که در فیش اسفندماه ۱۳۹۴ منظور شده است. لذا اطلاق عناوینی چون «حقوق ۸۰ میلیون تومانی» و «چند ده میلیون» برداشتهایی نادرست و شتاب‌زده بوده است.
دولت در برخورد با فیش‌های نجومی به گزارش این کمیته نیز اکتفا نکرد. همراه با این اقدام، موافقت وزیر اقتصاد با استعفای رئیس کل بیمه مرکزی و برکناری سریع مدیر بیمه ایران، این پیام‌رانی داد که دولت در عزم خود برای برخورد با ماجرای حقوق‌های نامتعارف جدی است. با این حال دومینوی فیش‌های نجومی

سیاسی
www.iran-newspaper.com